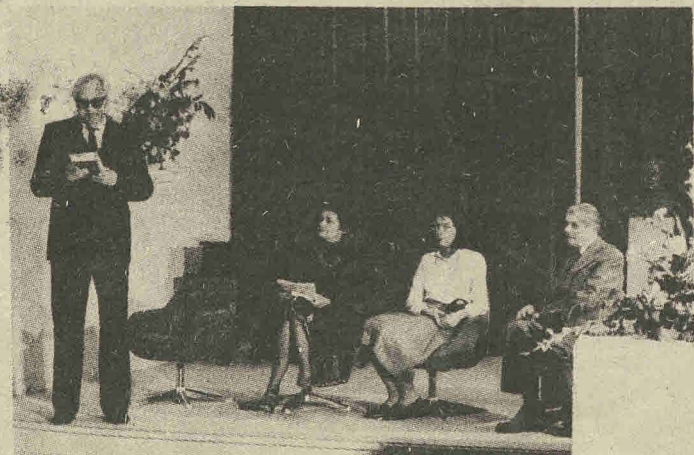

NASTOP KVARTETA KALAKA — Gostovanje kvarteta Kalaka iz Budimpešte v akustičnih prostorih nove galerije v Murski Soboti, je dalo svojstven pečat glasbenoliterarnemu večeru slovenske in madžarske poezije. Odvijal se je v ponedeljek, v sodelovanju s soboškim kulturnim centrom pa ga je pripravila Pomurska založba.

Pesmi slovenskih in madžarskih avtorjev je interpretiral mairborski gledališki igralec Rado Pavalec, štirje mladi glasbeniki iz sosednje Madžarske so jih uglasbili in na izvornih ljudskih glasbilih pričarali prijetno glasbo. Ta je bila v veliki meri osnovana tudi na madžarskih ljudskih motivih in prirejena v sodobno glasbeno obliko. Kvaliteta nastopa budimpeštanskega kvarteta, ki mu je občinstvo navdušeno ploskalo, pa se ni odražala le v dobrem skupnem muziciranju, ampak tudi v bogatem vokalnem glasbenem sozvočju. bb Foto: A. Abraham

VEČER CIPRSKE POEZIJE — Torkov večer ciprske poezije v soboški Galeriji je bil izvrtna predstavitev novitete domače založbe — antologije sodobne ciprske lirike.

Pomurska založba je ob izidu knjige v goste povabila ciprsko pesnico Elli Peonidou, ki je opravila izbor pesmi in se tudi sama predstavila v žensko občutenih verzih, obiskovalce prireditve pa očarala s svojo dinamičnostjo. Njene in pesmi ostalih ciprskih pesnikov je prevedla Marjeta Šašel-Kos, prepesnitev je opravil Jože Smidt, interpretiral pa jih je znani gledališki igralec Rudi Kosmač. Celotno predstavitev sodobne ciprske poezije je vodil urednik Pomurske založbe Jože Hradil in lahko zapišemo, da je večer uspel, čeprav do zadnjih vrst prevod pogovora s ciprsko pesnico Elli Peonidou ni prodril zaradi prevajalkinega šibkega glasu. Ob podobnih prireditvah v prostorih nove galerije bi zato kazalo poskrbeti za ozvočitev. bb

Foto: A. Abraham

TRŽAŠKI GLEDALIŠČNIKI NA SOBOŠKEM ODRU — Gostovanje Stalnega gledališča iz Trsta v pomurskem središču in tudi drugod je potrdilo, da je med ljudmi veliko zanimanja za gledališke predstave, če so te kvalitetne. Predstava znanega dela Edwarda Albeeja: Kdo se boji Virginije Woolf, to prav gotovo je. Bralce je navdušila že knjiga, po kateri literarni predlogi je nastala odrska uprizoritev uničujočih in drobovje parajočih dialogov in igrice, ki se v noči odvijajo med dvema, z alkoholom in problemi prežetima paroma. Nosilka predstave je prav gotovo Marta, razvajena hčerka rektorja v manjšem univerzitetnem mestu in žena premalo sposobnega in ambicioznega profesorja zgodovine, ki se kljub dobri vezi, ne more povzpeti do mesta predstojnika oddelka in še višje za tem. Gostitelja sta torej Marta in George, obiskovalca pa mlad karierist — profesor biologije in njegova puhloglava žena, katera si z dolgočasno zakonca temeljito privoščita s tem, da v kruti igri prodrejo na dan njuni problemi in v premlevanju le-teh tudi sama ne ostaneta neprižadeta.

Tudi občinstvo ni ostalo neprizadeto in je reagiralo na vsak dovtip, z iskrenim ploskanjem pa tržaški ansambel nagradilo ob koncu predstave in vsakem od treh dejanj. Dober je bil odziv tudi med šolarji, katerim so se člani Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta predstavili s Snežno kraljico. Kljub temu, da pri nas dvorane za zahtevnejše odrske uprizoritve nimamo in morajo gostujoči profesionalci osrednjih gledaliških hiš precej improvizirati, kar postavitve scene tiče, je vsako gostovanje prav gotovo dobrodošlo. Slednje je po obisku sodeč, to bilo. bb

Izšlo pri Pomurski založbi

SODOBNA CIPRSKA LIRIKA

Theodosis Pieridīs
Kostas Mondīs
Teukros Anthias
Manos Kralīs
Nikoīs Kranidiōtis
Kiriakos Haralambidis
Theodoros Stilianou
Polibios Nikolaou
Mihalis Pasiardīs
Elli Peonidou

Na Cipru živi poezija že tri tisoč let, šele zdaj pa imamo s pomočjo Pomurske založbe Slovenci vpogled v to umetnost, ki je doslej pri nas nismo poznali. Prvi smo v Jugoslaviji in tudi med drugimi številnimi narodi sveta, ki nam je v prevodu omogočeno branje ciprske poezije.

»Pesniki, ki sem jih izbrala, niso nujno niti najboljši, niti najlažji za prevajanje. Ponošno lahko trdim, da je še veliko drugih, nič manj kvalitetnih. Menim, da teh deset pesnikov predstavlja deset različnih pesniških glasov, ki dajejo tujemu bralcu resničen vtis o mnogobarvnem mozaiku, ki se imenuje sodobna ciprska poezija.« Tako je zapisala k prvim ciprskim pesmim v slovenščini na pot pesnica Elli Peonidou, ki je opravila izbor desetih ciprskih pesnikov za Antologijo: Med izbranimi sta narodna pesnika Perides in Anthias, ki v dramatičnem slogu opevata socialne in narodnostne boje svojega ljudstva. Milejši, bolj lirični so glasovi Pasiardisa, Stilianou in Peonidoujeve, filozofsko obarvana pa je poezija Mon-

disa, Kralisa in Haralambisa, ki prerokuje kot Pitija ali pa se skriva pod pepelom simbolične. Vključeni so tudi zelo mladih pesnikov, katerih glas se je prvič zaslišal istočasno s tragedijo Cipra, v svet pa ga je ponel Nikolaou, ter kozmopolitske strune na katere je v ciprski poeziji zabrenkal Kranidiōtis. Na dnu vseh pesniških pričevanj pa je korenina ljubezen do dežele, do domovine, do Cipra in presreljivo je, kar doživljajo ciprski pesniki. Pišejo o ljubezni in o sreči, o življenju in o smrti, o bojih in o miru, a globoko pod vsem je vedno Ciper. Zdi se kot, da bi se zaslišal odmev tistega oddaljenega pesnika Eukla, ki je v času Homerja prerokoval... »in tedaj se bo na morskem Cipru rodil pesnik...«

Rojeni so in njihova predstavitev Elli Peonidou je ob predstavitvi knjige zapisala: »Zelo srečno naključje je, da bo Antologija prvokrat objavljena v Sloveniji, v majhni deželi z veliko kulturno tradicijo, a tudi z vrsto zgodovinskih zapletov, ki so podobni našim. Vem, da je preva-

Ciprski sončni zahod

*Če bi ne bilo
rožnatega luščenja dneva
in tistih nežnih oblin zemlje,
ki so se trudile, da bi še malo ostale
med svetlobo in mrakom,
bi se mi morda zdel
le preveč preprost
tvoj »ljubim te«.*

*Vendar je tisti trenutek
postale eno
s preprostostjo poznanega popoldneva
Ena samotna cipresa,
dva rdeča oblaka.
Samo to in — tvoj poljub.*

janje poezije zelo tvegano delo, vendar imam popolno zaupanje v moč slovenskih prevajalcev. Vem, da poezija v Sloveniji cveti in imela sem priložnost, da sem se seznanila s pesmimi iz Antologije, ki je bila nedavno prevedena v grščino.

Upam, da bo pričujoči izbor, pomenil prvi korak h globjemu in širšemu razumevanju kulturnih stvaritev obeh narodov. Naš narod ne bo pozabil, da je bila Jugoslavija na njegovi strani kot eden najtrdnjših in iskrenih prijateljev v najtežjih trenutkih. Državi družji mnogo skupnega: pripadamo istemu mediteranskemu svetu, naša usoda je povezana. Pripadamo širši skupnosti neuvrženih demokratičnih narodov. Ljubimo mir. In — ljubimo poezijo.»

Sodobno ciprsko liriko je uredil Jože Hradil, prevedla Marjeta Šašel-Kos in prepesnil Jože Smidt, tehnično pa jo je opremil Franc Mesarič. Naprodaj je po 200 dinarjev.

bb

Zgodovinska vloga taborov na Slovenskem

Zdravilišče Radenska je bila v petek gostitelj še enega pomembnega posvetovanja. Slovenski zgodovinarji so se namreč posvetovali o vlogi taborskega gibanja v slovenski zgodovini. Resnično pomembno in enkratno posvetovanje na visoki strokovni ravni, saj že sam seznam predavateljev potrjuje kvaliteto.

V uvodnem referatu je dr. Vasilij Melik iz ljubljanske Univerze na kratko orisal družbene in politične razmere na Slovenskem v času taborov in spregovoril o taborih na Kranjskem. V nadaljevanju je profesor Branko Marušič osvetlil nekatere probleme in razvoj taborov na Goriškem in v Istri. Profesor Viktor Vrtnjak iz Maribora se je v svojem referatu dotaknil nekaterih vprašanj taborskih gibanj na Slovenskem Štajerskem s posebnim pogledom na kapelski (oz. radenski) tabor. Posvetovanje je obogatil tudi dr. Avguštin Malle iz Celovca s svojim referatom: Tabori na Koroškem. Posvetovanje sta zaključila magister Stane Granda in prof. Vinko Rajšp s prispevkoma: Viri za preučevanje obdobje taborov in Bodoči muzej slovenskih taborov v Ljutomeru. Vsem referatom je skupna rdeča nit prvega tabora 9. avgusta 1980 v Ljutomeru. Resolucijo v šestih točkah, ki govori o pravičah Slovencev, o slovenskih šolah in Slovincih in ki so jo

zagovarjali napredni Slovenci in domačini Kukovec, dr. Zarnik, Božidar Raič, dr. Prelog in dr. Vošnjak so že takrat imeli za zelo napredno, pravi pomen pa ji je dal dr. Edvard Kardelj na proslavi 100-letnice, ko je rekel: »Tu v Ljutomeru in prav na tem mestu je slovensko ljudstvo pred sto leti oznanilo novo razdobje v razvoju slovenskega naroda v boju za svojo uveljavitev in osvoboditev. Kakor ob vseh prelomnih zgodovinskih trenutkih, kadar je šlo za usodo naroda, so se tudi tokrat na zgodovinskem prizorišču pojavile najširše ljudske množice s svojimi nacionalnimi in socialnimi težnjami, s svojim revolucionarnim in demokratičnim nemirom, s svojo neposredno politično akcijo in s svojim direktnim pritiskom na vladajoče in odločujoče kroge takratne avstroogrske družbe pa tudi slovenske politike.« O tem je še povedal: »Ljutomerski tabor je bil prvi ter po vsej priliki tudi najradikalnejši v svojih zahtevah in v svoji kritiki obstoječega stanja v slovenski politiki, kajti slovensko kmečko ljudstvo na Štajerskem je bilo najbolj izpostavljeno raznarodovalnemu pritisku in je zaradi tega z dvojno težo občutilo breme gospodarskega in socialnega izkoriščanja.«

Ali je potrebno še kaj več pripomniti o pomenu I. slo-

venskega tabora v Ljutomeru? Ali ni to dovolj trden razlog za postavitev muzeja taborskih gibanj na Slovenskem prav v Ljutomeru? Vsekakor! Takšna je bila tudi ugotovitev vseh prisotnih na posvetovanju o vlogi taborskega gibanja v slovenski zgodovini. Še tale pripomba: to posvetovanje so pripravili: Zgodovinsko društvo Maribor in občinski kulturni skupnosti Gornja Radgona in Ljutomer. Pokrovitelj posvetovanja pa je bila Radenska.

Za konec tega sestavka pa vam v premislek dragi bralci: To posvetovanje o pomenu taborov in pomembnosti I. slovenskega tabora, ki je bil v Ljutomeru, poleg tega pa o bodočem muzeju taborskih gibanj v Sloveniji, ki bo tudi v Ljutomeru, so se udeležili priznani slovenski zgodovinarji. Bili so tudi predstavniki drugih občin, bodisi prireditelja, ali pa zgolj kot poslušalci. Zaman pa bi iskali predstavnike kulturne skupnosti iz Ljutomera in predstavnike ostalih zainteresiranih organizacij, ki so tako ali drugače vključeni v pripravo in organizacijo postavitve muzeja taborskih gibanj, ki bo v Ljutomeru! Mogoče se ne bi obregnil ob to, če na posvetovanju ne bi slišal kritike na račun »teh Ljutomerčanov«. Kaj pa menite vi?

Dušan Loparnik

Kulturni koledar

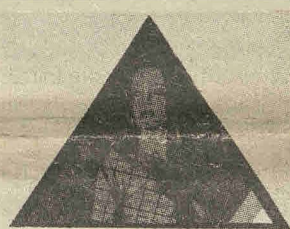
LENDAVA — V okviru gostovanja budimpeštanskih umetnikov v Pomurju, bo ob 18. uri v dvorani INE Nafta predstava v kateri sodelujejo: igralca Benffy Gyorgy in Papp Janos ter pevka Devai Nagy Kamilla.

SREDA, 5. NOVEMBRA
MURSKA SOBOTA — V prostorih Galerije bo ob 19. uri monodrama Toneta Partljiča: Nekoč in danes v izvedbi gledališkega igralca Dareta Ulage.

ČETRTEK, 6. NOVEMBRA
MURSKA SOBOTA — V pionirskem oddelku knjižnice, Trubarjev drevored 4 (v gradu) se ob 16. uri pričinja Ura pravljic, namenjena otrokom od 5. do 7. leta starosti. Pravljične ure, pri katerih malčki spoznavajo neizčrpno bogastvo knjige, bodo odslej vsak četrtek ob isti uri.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji je na ogled zanimiva razstava pomurskih slikarjev, kiparjev in umetniških fotografov. S svojimi deli se predstavlja 50 umetnikov, ki so bili rojeni, so živeli ali ustvarjajo in bivajo v pokrajini ob Muri. Razstava ni selektivna, ampak evidentna in tako kot v katalogu, se v njej akademskim slikarjem pridružujejo likovni ljubitelji. Zaradi prostorske omejitve dela slednjih niso vsa razstavljena v novi galeriji, ampak so na ogled v prostorih stalne zbirke pomurske umetnosti o Pokrajinskem muzeju.

Prodaji umetniških predmetov namenjeni prostor v novi galeriji marsikdo spregleda in v njem razstavljenе grafike akademskega slikarja Lojzeta Logarja tudi, čeprav so velikih dimenzij. Med njimi je posebne pozornosti vredna v Tuzli najrajna grafika na sliki.

V prostorih Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti je na ogled izbor kritik, esejev in študij priznanega kulturnega kritika in družbenopolitičnega delavca Josipa Vidmarja, ki so jo ob njegovi 85-letnici pripravili knjižnični delavci.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin je odprta razstava likovnih del udeležencev letošnje slikarske kolonije v Gorenje-Elradu in Avtoradgoni.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: **PREGOVORI IN REKI NA SLOVENSKEM** avtorja Etbina Rojca, izšle pri Državni založbi Slovenije, **MONOGRAFIJA MURSKA SOBOTA**, ki jo je izdala Pomurska založba ter **SLOVENSKE LJUDSKE POVESTI** v založbi Mladinske knjige.